

Son Ümid tv

SonUmid Tv Media Group

v.vusal@gmail.com

ehlibeyt-aka.com

(+99455) 609 92 34

ehli-beyt.info

Əhli-Beyt Azad kütləvi agentliyi SonUmid Tv Media Group

Фәтһә (ـَ)

Бу ишарәжә (ـَ) **фәтһә** дејилир вә һәр бир һәрфин үзәриндә олса, о һәрф **(ә)** сәси илә охунур.

Әлифба һәрфләрини фәтһә ишарәси илә охујуруг:

ا	ب	ت	ث	ج	د
هـ	ز	ح	خ	ط	ظ
ي	ك	ل	م	ن	و

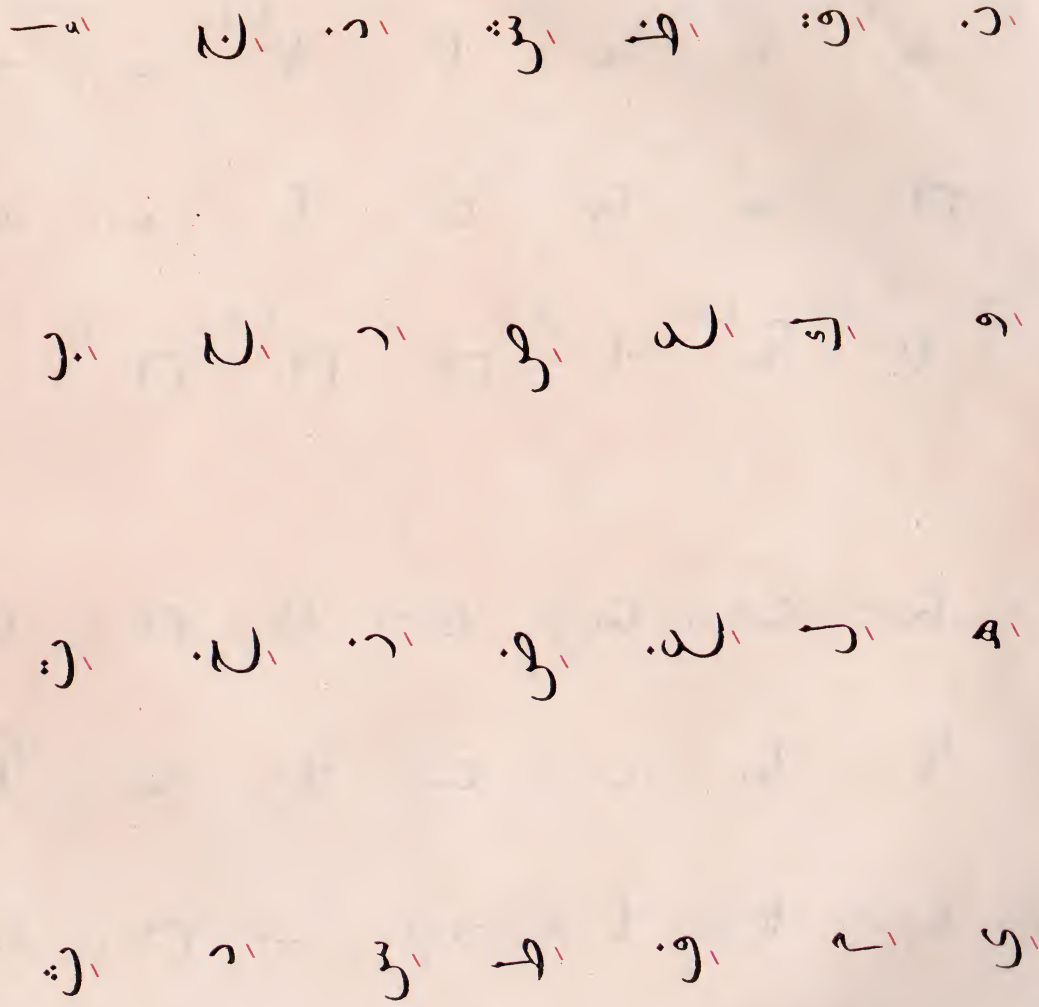
Тапшырыг: 1. Ашағыдакы
һәрфләри диггәтлә јазын вә арамчасына
охујун.

ح	ز	ش	ر	ح	ك
ل	ع	ج	ل	ن	ذ
ب	هـ	ز	د	ح	ك
ع	ز	ن	ب	ف	ع
د	ع	و	ب	ا	ع
ل	ا	ب	و	ظ	ي
ر	هـ	ظ	م	ل	م
و	د	ل	ر	ل	ك
ع	ق	و	ث	ذ	

Кәсрә (ـِ)

Бу ишарәжә (ـِ) **кәсрә** дежилир.
 Һәр бир һәрфин алтында олса о һәрф
(и) сәси илә охунур.

Әлифба һәрфләрини кәсрә ишарәси
 илә охујуруг.

Тапшырыг: 2. Ашағыда олан
фәтһә вәја кәсрәли һәрфләри диггәтлә
язын вә арам-арам охујун!

ع	م	س	ح	ج	ا	ر	ل	ع	ح
ع	م	س	ح	ج	ا	ر	ل	ع	ح
ع	م	س	ح	ج	ا	ر	ل	ع	ح
ع	م	س	ح	ج	ا	ر	ل	ع	ح
ع	م	س	ح	ج	ا	ر	ل	ع	ح
ع	م	س	ح	ج	ا	ر	ل	ع	ح
ع	م	س	ح	ج	ا	ر	ل	ع	ح
ع	م	س	ح	ج	ا	ر	ل	ع	ح
ع	م	س	ح	ج	ا	ر	ل	ع	ح
ع	م	س	ح	ج	ا	ر	ل	ع	ح

Зәммә (ـَ)

Бу ишарәҗә (ـَ) **ЗӘММӘ** деҗилир.
Һәр һәрфин үзәриндә олса о һәрф (y)
сәси илә охунур.

Әлифба һәрflәрини зәммә ишарәси
илә охујуруг.

ا	ب	ت	ث
ج	ح	خ	د
ذ	ر	ز	س
ذ	ص	ض	ط
ظ	ع	غ	ف
ق	ك	ل	م
ن	و	هـ	ي

Тапшырыг:

3. Әлифба

Һәрфләрини бир дөфә фәтһә, бир дөфә кәсрә вә бир дөфә дө зэммә ишарәләри илә јазын вә үч дөфә диггәтлә охујун!

ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ع	ف	ق	ك	گ	ل	م	ن	ه	و	ی	آ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ع	ف	ق	ك	گ	ل	م	ن	ه	و	ی	آ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ع	ف	ق	ك	گ	ل	م	ن	ه	و	ی	آ

Тапшырыг: 4. Ашагыдакы фәтһә,
кәсрә вә ја зәммәли һәрфләри јазын,
сонра аста-аста охујун!

ع	م	ج	ب	ت	ك
د	ج	ث	ل	ب	س
ف	ص	ث	ث	ر	ي
ق	ف	أ	و	هـ	ف
ت	ب	أ	ت	ع	ع
ظ	ع	أ	ل	ر	ر
ر	ص	ب	ز	ن	ك
ر	د	ق	ر	ف	ك
ر	ذ	ن	ي	ض	ق

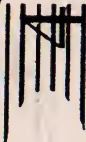
Мәддили әлиф (ـِ)

Бу ишарәжә (ـِ) **мәддили әлиф** дејилир. Һәр һәрфин үзәриндә олса о һәрф бир аз узандыгда фәтһәли һәрф кими охунур.

Бә'зән бу ишарәдән (ـِ) сонра бир әлиф јазылыр амма охунмур.

Әлифба һәрфләрини мәддили әлифлә охујуруг.

رَ	زَ	سَ	دَ	شَ	طَ	فَ	قَ	كَ	حَ	جَ	خَ	عَ	يَ	لَ	مَ	نَ	وَ	هَ	اَ
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Тапшырыг: 5. Әлифба
хәрфләрини охунууз, дөрд ишарә илә
бир дөфә јазын вә үч дөфә охујун!

—

.)

:'

.)

.'

U

.'

:

:

—

.)

:'

.)

.'

U

.'

:

:

—

.)

:'

.)

.'

U

.'

—

.)

:'

.)

.'

U

.'

[illegible]

Мәддили ја (ی)

Бу ишарәжә (ی) مەددیلی ја дежилир вә һәр һансы бир һәрфдән сонра кәлсә о һәрфин сәси бир аз узандығы һалда кәсрәли һәрф кими охунур.

Әлифба һәрфләрини мәддили ја илә охујуруг.

ت	پ	ا
د	ج	ح
س	ر	ذ
ط	ص	ش
ف	ع	ظ
م	ک	ق
ن	و	ی

Тапшырыг: 7. Ашагыдакы
элифба һәрфләрини ишарәләри илә бир
дәфә јазын вә үч дәфә диггәтлә охујун!

ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب
ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه
د	د	د	د	د	د	د	د	د	د
ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر
ط	ط	ط	ط	ط	ط	ط	ط	ط	ط
م	م	م	م	م	م	م	م	م	م
ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي

Handwritten musical notation on a five-line staff, featuring various notes, rests, and bar lines. The notation is written in black ink, with some notes and bar lines highlighted in red. The staff is divided into measures by vertical bar lines. The notes are mostly eighth and sixteenth notes, with some quarter notes and rests. The handwriting is fluid and characteristic of a musical score.

Мәддили вав (و)

Бу ишарәжә (و) **МӘДДИЛИ ВӘВ** дежилир. Һәр һәрфдән сонра кәлсә о һәрф зәммәли һәрф кими охундуғу һалда сәси бир аз узаныр.

Диггәт. Мәддили вавдан әввәл кәлән һәрф нәмишә зәммәлидир.

Әлифба һәрфләрини мәддили вав илә охујуруг.

تو	بو	أو
دو	حو	جو
سو	رو	ذو
طو	صو	شو
فو	عو	ظو
مو	كو	فو
يو	وو	نو

Гејд: Мәддили һәрфләрин үзәриндә бу ишарә () кәләрсә о һәрфин сәси диһәр мәддили һәрфләрдән артыг узанмалыдыр. Мисал:

оҳунар $\xleftarrow{\text{سىىىىء}}$ سَاء оҳунар
 سوء $\xleftarrow{\text{سوء}}$ оҳунар

Тапшырыг: 9. Әлифба һәрфләрини фәтһә, зәммә, кәсрә, мәддили әлиф, мәддили ја вә мәддили вав илә бир дөфә јазын вә үч дөфә охујун.

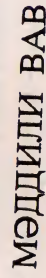
ا	ا	ا	ا	ا	ا
ب	ب	ب	ب	ب	ب
ت	ت	ت	ت	ت	ت
ث	ث	ث	ث	ث	ث
ج	ج	ج	ج	ج	ج
ح	ح	ح	ح	ح	ح
خ	خ	خ	خ	خ	خ
د	د	د	د	د	د
ذ	ذ	ذ	ذ	ذ	ذ
ر	ر	ر	ر	ر	ر
ز	ز	ز	ز	ز	ز
س	س	س	س	س	س
ش	ش	ش	ش	ش	ش
ص	ص	ص	ص	ص	ص
ض	ض	ض	ض	ض	ض
ط	ط	ط	ط	ط	ط
ظ	ظ	ظ	ظ	ظ	ظ
ق	ق	ق	ق	ق	ق
ك	ك	ك	ك	ك	ك
گ	گ	گ	گ	گ	گ
ل	ل	ل	ل	ل	ل
م	م	م	م	م	م
ن	ن	ن	ن	ن	ن
ی	ی	ی	ی	ی	ی
ء	ء	ء	ء	ء	ء

خُو	خِي	خَا	خ	خ
دُو	دِي	دَا	د	د
ذُو	ذِي	ذَا	ذ	ذ
رُو	رِي	رَا	ر	ر
زُو	زِي	زَا	ز	ز
سُو	سِي	سَا	س	س
شُو	شِي	شَا	ش	ش
صُو	صِي	صَا	ص	ص
ضُو	ضِي	ضَا	ض	ض
طُو	طِي	طَا	ط	ط
ظُو	ظِي	ظَا	ظ	ظ

ع	ي	و	ف	ق	ك	ل	ي	ن	و	ه	ي
ي	و	ف	ق	ك	ل	ي	ن	و	ه	ي	ي
ع	ي	و	ف	ق	ك	ل	ي	ن	و	ه	ي
ع	ي	و	ف	ق	ك	ل	ي	ن	و	ه	ي
ع	ي	و	ف	ق	ك	ل	ي	ن	و	ه	ي
ع	ي	و	ف	ق	ك	ل	ي	ن	و	ه	ي

Handwritten musical notation on a five-line staff, featuring various notes, rests, and bar lines. The notation is written in black ink on aged, slightly yellowed paper. The notes are mostly eighth and sixteenth notes, with some beamed together. There are several rests and bar lines throughout the piece. The handwriting is fluid and characteristic of 18th-century musical notation.

م	ط	ل	ي	ك	ز
ث	لى	ك	ها	ب	ص
ر	ذ	ا	ت	ر	م
ن	ج	ذ	ك	ل	ع
ي	ز	ل	ب	ر	س
ه	ي	ك	ل	م	ك
ن	ج	ذ	ي	ط	خ
ن	رو	ك	ش	ن	ا
					و

Тапшырыг: 11. Догузунчу тапшырыгда олан фәтһә, зәммә, кәсрә вә мәддили һәрфләри бир-бир мүәјјәнләшдирин.

Фәтһәнин сајы	мәддили әлифин сајы
Кәсрәнин сајы	мәддили јанын сајы
Зәммәнин сајы	мәддили вавын сајы

СҮКУН (ДУРҒУ) (2)

Бу ишарәҗә (2) **сүкун** деҗилир. Сүкун ишарәси үзәриндә олан һәрфә «**сакин**» деҗилир. Сакин һәрф һәмишә өзүндән әввәл кәлән һәрфин вәситәсилә охунар вә һеч вахт кәлмәнин әввәлиндә кәлмәз.

Диггәт: Сакин һәрф өзүндән әввәлки Лин һәрфи илә бирликдә бир **һечаны** тәшкил едир.

أَب	أَنْ	أَنَّ	أَنَّ	أَنَّ	أَنَّ
عَب	عَنْ	عَنْ	عَنْ	عَنْ	عَنْ
كَب	كَف	كَف	كَف	كَف	كَف
رَب	رَب	رَب	رَب	رَب	رَب
صَب	صَب	صَب	صَب	صَب	صَب

Фәтһе ишарәсиндән сонра кәлән вав
вә ја һәрфләринә тәләффүздә јумшаг
дејилдикләринә көрә «лин» һәрфи
дејилир.

رَوَيْتُ مَسْرُوعًا فَرِحَ بِهِ فَمَنْعَهُ رَاقِيًا
 طَبَقَ يَافِيًا بَلِيًّا لَوْ يَكُونُ فَوْ
 زِيًا زَيْنًا زَيْنًا زَيْنًا زَيْنًا
 هَا هُوَ رَاقِيًا زَيْنًا زَيْنًا
 زَيْنًا زَيْنًا زَيْنًا زَيْنًا زَيْنًا
 نَزَلْنَا نَزَلْنَا نَزَلْنَا نَزَلْنَا نَزَلْنَا

Тапшырыг: 12 Кечмиш дәрсләрдә сәсләр вә мәддили һәрфләрин һамысыны өйрәндик. Бу дәрсдә дә сүкун ишарәсилә таныш олдуг, онлары әлифба һәрфләри үзәриндә охунмасыны мәшғәлә етдик.

Бу тапшырыгда охунулмуш һәрфләри кәлмә шәкилиндә теләффүз етмәк истәйрик. Кәлмәләрин һечаларыны әввәлчә ајдынчасына һеча-һеча, сонра исә бирликдә охујун!

Бирликдә

Ајрыгча

زَهَبَ

أَبَتَ

كَتَبَ

بَدَأَ

جَاهَدَ

عَذَابَ

ز.

ه.

ز.

ا.

ب.

أ.

ك.

ت.

ك.

ب.

د.

ب.

ج.

ه.

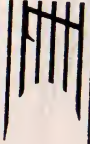
ج.

ز.

ع.

ج.

1. Кәлмәни һеча-һеча охумаға «тәфкик» дејилир. Тәфкик ајырмаг демәкдир. Кәлмәни бирликдә охумаға исә «тәркиб» дејилир.

Бирликдә

Ајрыча

أَعِذُّهَا

هَآ

نَ

عِ

أَ

شَيْطَانٍ

نَ

طِ

يَ

شَ

يُوعِدُونَ

نَ

وُ

عَ

يُ

يَصْلِحُ

حَ

لَ

صَ

يَ

سَرِيْلَ

لَ

يَ

رَ

سَ

بِنَاتِكَ

كَ

تَ

نَا

بَ

كَذِبُونَ

نَ

بُ

نَ

كَ

يَهْزُونَ

نَ

وُ

هَ

يَ

ظَلَمْتِ

تِ

فَ

لَ

ظَ

Бирликдә Ајрыча.

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ
أَفَلَا يَرَوْنَ
أَفَلَا يَسْمَعُونَ
أَفَلَا يَأْمُرُونَ
أَفَلَا يَنْهَوْنَ
أَفَلَا يَتَّقُونَ
أَفَلَا يَرْجِعُونَ
أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ
أَفَلَا يَرَوْنَ
أَفَلَا يَسْمَعُونَ
أَفَلَا يَأْمُرُونَ
أَفَلَا يَنْهَوْنَ
أَفَلَا يَتَّقُونَ
أَفَلَا يَرْجِعُونَ

Диггэт: Өзүндөн габагкы һәрфин
көмөки илэ ики һечада охунар.

Битишник

2

I

2

Битишик

3 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

[illegible]

१२३४५६७८९१०

13. 5 3 13. 13 13. 13 13. 13 13. 13 13. 13

כרם פי עמר כרם

١٠٩

Диггәт: Ашағыдакы кәлмәләр үч вә
ја **дәрд** һечалы вә тәшдид ишарәсинә
дә маликдирләр.

قَدَرَ

رَ

دَ

قَدَّرَ

حَصَلَ

لَ

صَ

حُصِّلَ

اِشْتَدَّتْ

دَتَتْ

تَدَّ

اِشْتَدَّ

عَلَى

ىَ

لَيْ

عَ

نَفَرَ

قَ

رَ

فَرَّ

يَبْصُرُونَ

نَ

رَوْ

صِرَّ

يُبَشِّرُ

رُ

بَشَّرَ

بَشَّرَ

مَرَّتَيْنِ

نِ

بَتَّ

رَ

يُحَاجُّونَ

نَ

جَوْ

حَاجَّ

يُصَلُّونَ

نَ

لَوْ

صَلَّ

Тапшырыгы: 14. Ашағы, іакы
тәшдид ишарәси олан
диггәтлә һечалайыб охујун!

مَنْ	حَقَّ	أَنَّ
قَدَّ	صَلَّ	قَصَّ
ضَلَّ	ثُمَّ	مَرَّ

Тапшырыгы: 15. Ашағыдакы
кәлмәләр ики вә ја үч һечалыдырлар.
Онлары диггәтлә һечалайыб охујун!

тәфкиклә	кәлмә	тәфкиклә	кәлмә
	أَنْكَ		أَنْي
	كَلَهُم		مَدَّتْ
	نَيْمِدْ		جَرَى
	الْبَارِئَانِ		رَبِّ
	رَبَّنَا		ظَلَّ
	ظَلَلْنَا		حَقَّتْ
	أَحَقَّ		وَدَّتْ
	تَوَدَّ		

Тапшырыг: 16. Ашагыдакы дөрд
 һечалы кәлмәләри диггәтлә, һеча-һеча
 охујун!

تَبِعْ	لَعَلَّكُمْ	اتَّبِعْ	رَبَّكُمَا
الْعَلَى	مَوَدَّةِ	تَشَقَّقْ	اتَّبَعْتَ
تَبِعَكُمْ	اتَّبِعْهُ	وَدَّعَاكَ	يُؤَادُونَ
كَذِبْتُمْ	أَضَلَّنِي	تَوَدُّونَ	عَمَّيْتُمْ

Тапшырыг: 17. Ашагыдакы дөрд,
 беш вә ја алгы һечалы кәлмәләри тәфкиклә
 охујун! (тәшдидли кәлмәләрдә даһа артыг диггәт
 един!)

تَطِيرُنَا	يَصِيرُونَ	مَنْقَلِبُونَ	يَبْسِرُ
أَنْتَيْنِ	يَسْتَجِيبُونَ	يَسْمَعُونَ	كَأَنَّهُنَّ
فَمَلَأَقِيهِ	فَلَيَتَنَافِسِ	تَصْدِيقُونَ	فَطَهَّرَ
مَمَاتِهِمْ	الْمُتَنَافِسُونَ	لَا صَلِيلِيكُمْ	الْحَاقَّةُ
لَا قُطْعَيْنَ	الْمُنْتَظِرِينَ	فَعِظُوهُمْ	تَنْفَسَ

108-0711

33

Гейд:

1. Бу тэнвindən (-) сонра адэтэн
вэ іахул іа (, ,) һәрфи јазылар,

Әлифба һәрфләрини тәнвинлә
окујуруг.

ض	ض	ضا	ء	ء	ص	ش	س	ز	ز	ذ	د	خ	ح	ج	ث	ث	ب	ء
ط	ط	طا	ء	ء	م	م	م	ن	ن	ن	ن	خ	ح	ج	ث	ث	ب	ء
ظ	ظ	ظي	ء	ء	ي	ي	ي	و	و	و	و	خ	ح	ج	ث	ث	ب	ء
ع	ع	ع	ء	ء	ف	ف	ف	ق	ق	ق	ق	خ	ح	ج	ث	ث	ب	ء
غ	غ	غ	ء	ء	ل	ل	ل	م	م	م	م	خ	ح	ج	ث	ث	ب	ء
ز	ز	ز	ء	ء	و	و	و	ن	ن	ن	ن	خ	ح	ج	ث	ث	ب	ء
ح	ح	ح	ء	ء	ه	ه	ه	و	و	و	و	خ	ح	ج	ث	ث	ب	ء
خ	خ	خ	ء	ء	ي	ي	ي	ه	ه	ه	ه	خ	ح	ج	ث	ث	ب	ء

* Тәнвинли кәлмәләрдән бир нечә
мисал охујург:

Охунур	Язылыр	Охунур	Язылыр
ذَرَّةٌ	ذَرَّةٌ	رَجِيمٌ	رَجِيمًا
سَلَامٌ	سَلَامٌ	جَسَابٌ	جَسَابًا
أَحْيَاءُ	أَحْيَاءُ	صَوَابٌ	صَوَابًا
مَمْنُونٌ	مَمْنُونٌ	أَذَنٌ	أَذَى
لَشَدِيدٌ	لَشَدِيدٌ	هَدَنٌ	هَدَى
رَاضِيَيْنٌ	رَاضِيَّةٌ	سَدَنٌ	سَدَى

Тапшырыг: 18. Гур'анын отузунчу
чүз'үндән сечилмиш кәлмәләри
ашағыда диггәтлә, һеча-һеча охујун!

نَارًا	قَرِيشٌ	جَبَلٌ	كَفَوًا	أَحَدٌ
جَعٌ	سَجِيلٌ	فَوِيلٌ	عَبْدٌ	خَوْفٌ
عَيْشَةٌ	مَمْدَدَةٌ	عَمَدٌ	طِيرًا	أَفْوَاجًا

مِسْفِرَةٌ	ءَانِيَةٌ	قِيَمَةٌ	حِمِيَّةٌ	جَنَّتٌ	لَمَزَةٌ
مَرْضِيَّةٌ	فَكْهَةٌ	لَهَبٌ	مَطْهَرَةٌ	هَوِيَّةٌ	هَمْزَةٌ
مَصْفُوفَةٌ	لَكْنُودٌ	تَقَعَا	مُسْغَبَةٌ	صَحْفَا	مَاكُولٌ
بِمَصْطَرٍ	ضَالَا	لَبَدَا	رَوَيْدَا	إِطْعَمَ	كَعَصَفٍ
مُسْتَبْشِرَةٌ	تَقْوِيمٌ	غَنَاءٌ	ضَبْحَا	لَشْهِيدٌ	بِحَجَارَةٍ

Тапшырыгы: 19. Бу кәлмәләр
ошшардырлар. Онлары охумагда диггәт
един.

لِمَنْ - لِمَنْ	يَدْعُ - يَدْعُ	الْقِيَمَةُ - الْقِيَمَةُ	وَعَدْنَا - وَعَدْنَا
بَنَى - بَنَى	مَقَامٌ - مَقَامٌ	شُكْرًا - شُكْرًا	تَقَبَّلَ - تَقَبَّلَ
دِينٍ - دِينٍ	أَمَنَةً - أَمَنَةً	إِتَّخَذْتُمْ - إِتَّخَذْتُمْ	مُسْلِمِينَ - مُسْلِمِينَ
سَوْءٌ - سَوْءٌ	يَهْدِي - يَهْدِي	كَلَّا - كَلَّا	كَلَّا - كَلَّا
كَذَابًا - كَذَابًا	قَوْلِي - قَوْلِي		
نِعْمَةٌ - نِعْمَةٌ	أَلَا - أَلَا		
لَمَّا - لَمَّا	إِلَّا - إِلَّا		

Тапшырыг: 20. Ашағыдакы Гур'ан
ајәләрини диггәтлә, һечалајаараг үч дәрфә охујун.¹

۱. اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٠﴾

(سورة يوسف / الآية ۲)

۲. اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُّبَرَّكَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ ﴿٢١﴾

(سورة الدخان / الآية ۲ - ۵)

فِيهَا يَفْرَقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِيمٍ ﴿٢٢﴾

۳. لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذًّا ۚ اَبَٰرًا مِّنْ رَّيِّكَ عِطَاءً حِسَابًا ﴿٢٣﴾

(سورة النبأ / الآية ۳۵ و ۳۶)

﴿٢٤﴾

۴. اَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدُهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ﴿٢٥﴾ وَاَرْسَلْ عَلَيْهِم طَيْرًا

اَبْيَاسٍ ﴿٢٦﴾ تَرْمِيهِم بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيلٍ ﴿٢٧﴾

فَجَعَلَهُمْ كَعَصِفٍ مَّا كُوِلَ ﴿٢٨﴾ (سورة الفيل / الآية ۲ - ۵)

۵. قَوْمًا نَّذَرُوا لَكَ وَرَبِّكَ فَكَبَرُوا ﴿٢٩﴾ وَثِيَابَكَ فَطَهَرُوا ﴿٣٠﴾

(سورة المدثر / الآية ۲ - ۴)

۶. اِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا غَمًًّٔا قَطِرًا ﴿٣١﴾

(سورة الانسان / الآية - ۱۰)

1. Инди ки Гур'аны охумаг үчүн
лазым олан ишарәләрин чохуну
өјрәндик, Гур'анын әксәр ајәләрини
раһат охуја биләрик. Буна әсасән
бундан сонра бирбаша Гур'ан ајәләри
үзрә мәшғул олачағыг.

Охунмајан һәрфләр (1)

Гур'ани кәримдә бә'зи һәрфләр
жазылар, амма **охунмаз**. Ән чох
охунмајан һәрфләр бу дерд һәрфдән
[**و، ا، ل، ی**] ибарәтдир. Ашағыда бу дерд
һәрфин охунмајан јерләри илә таныш
олуруг.

1

Бу үч һәрфин [**و، ا، ی**] үзәриндә вә ја
алтында һәмзә (**ء**) олса охунмаз¹.

Ашағыдакы кәлмәләри вә һәрфләри
диггәтлә охујуруг:

مَاءٌ	охунур	مَوًى	охунур
مَاءٌ	охунур	مَوًى	охунур
مَاءٌ	охунур	مَوًى	охунур

1. Һәмзәнин әсас шәкли беләдир; (**ء**). Б'зән өз әсли
шәклиндә јазылыр. Мисал: جاءء - شوء
Бә'зән әлиф илә бирликдә јазылыр, мисал: آمن - ایمان
Бә'зән ја илә бирликдә јазылыр, мисал: قرئ - سُئِلَ
вә бә'зән да вав һәрфи илә јазылыр. Мисал: مؤمن - يُؤْتِي

سَو ... سَو ... سَو ...
 رَو ... رَو ... رَو ...
 ذَو ... ذَو ... ذَو ...
 زَو ... زَو ... زَو ...
 سَا ... سَا ... سَا ...
 سَا ... سَا ... سَا ...
 سَا ... سَا ... سَا ...

بَارِءٌ ← охунур
 سَأَلَ ← охунур
 سَأَلَ ← охунур
 سَأَلَ ← охунур
 سَأَلَ ← охунур
 سَأَلَ ← охунур
 سَأَلَ ← охунур

2

Бу үч һәрфин [و، ا، ي] үзәриндә бу ишарә (◌ْ) олса, охунмаз.

فَسِيرُوا ← охунур
 فَسِيرُوا ← охунур
 فَسِيرُوا ← охунур
 فَسِيرُوا ← охунур
 فَسِيرُوا ← охунур
 فَسِيرُوا ← охунур
 فَسِيرُوا ← охунур

Тапшырыг: 23- Ашагыдакы

Гур'ан ајәләрини диггәтлә јазын, сонра
һечалајараг ики дәфә охујун!

۱ قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِنْ
شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾

(سورة الفلق / الآية ۱ - ۳)

۲ اِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿١﴾ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿٢﴾
وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ﴿٣﴾ يَوْمَئِذٍ تُخْبِتُ أَخْبَارَهَا ﴿٤﴾

(سورة الزلزلة / الآية ۱ - ۴)

۳ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ﴿٧﴾ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿٨﴾

(سورة الشرح / الآية ۷ - ۸)

۴ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا كَنُيُوبِينَ ﴿١١﴾ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾
إِنَّا أَنَا بَرَاءٌ لِّفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ﴿١٤﴾

(سورة الانفطار / الآية ۱۰ - ۱۴)

بِأَنَّ تَأْتُوا ^{يُؤْتِ} يَوْتِ لِلْإِيمَانِ ^{يُؤْمِنُوا} لِقَائِ
 لَا تَوَّخِذْنِي ^{قَائِمًا} الْمَشْئَمَةَ ^{يُبْدِي} جِثَّتِ
 سَأَوْرِيكُمْ ^{أُولُوا} أَنْ تَوَّذُوا ^{ءَاتَوْا} أَوْلَاءِ

Тапшырыг: 22. Онунчу дәрсин
 үчүнчү гәјдасына диггәт едәрәк,
 Гур'анын отузунчу чүз'үндән сечилмиш
 “сад” (ص) ишәрәси олан кәлмәләри
 диггәтлә, һечаләјараг үч дәрә охујун:

وَالْجِبَالِ ^{يَنْظُرُ} الْمَرْءُ ^{إِنَّ الْأَبْرَارَ} ذَلِكَ الْيَوْمَ ^{فَإِنَّ الْجَحِيمَ}
 يَقُولُ الْكَافِرُ ^{فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ} زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ ^{بِالْأَفْقِ الْمُبِينِ}
 هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجَرَةُ ^{بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ} وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ^{مِنْ الْمُعْصِرَاتِ}
 كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ^{بِالْخَنَسِ الْجَوَارِ الْكُنَسِ} أَخْرَجَتِ الْأَرْضُ ^{مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ}

Охунмајан һәрфләр (2)

Охунмајан һәрфләрин үч јери илә таныш олдуг. Бу дәрсдә диқәр ики јери илә таныш олуруг.

4

Үзәриндә кичик әлиф олан вав вә
ja [و، ی، ب] охунмаз.

زَكَاةٌ	← охунур	زَكَاةٌ	← охунур	صَلَاةٌ	← охунур
مَنَاءٌ	← охунур	مَنَاءٌ	← охунур	مِشْكَاةٌ	← охунур
ضُحَا	← охунур	ضُحَا	← охунур	مُوسَا	← охунур
ضُحَاهَا	← охунур	ضُحَاهَا	← охунур	نَزَاكَ	← охунур

* Гејд:

Вав вә јанын үзәриндә кичик бир фәтһә ишарәси кәлсә **و، ی، ب** вав вә ја охунар. Мисал:

يَمْعَشَرُ أَيْتٍ وَجِدُ أَمْوَالٍ أَمْوَاتٌ

5

Үзәриндә сад ишарәси олан әлифдән
сонра мәддили һәрф келәрсә сәси
узанмаз.

أَوْتُوا الْعِلْمَ	Охунур	ذُو الْفَضْلِ	Охунур
فِي الْأَرْضِ	Охунур	ذِي الْقُرْبَىٰ	Охунур
إِلَى الْأَرْضِ	Охунур	ذَا الْقُرْبَىٰ	Охунур

Тапшырыг: 24 Дөрдүнчү гануна

диггәт едәрәк ашағыдакы кәлмәләри
диггәтлә вә һечалајараг охујун:

ضَحَاهَا	أَرَىٰ	أَدْرَاكَ	بَلَىٰ	عَلَىٰ
سُقْيَاهَا	أَرْسَكَ	مَشْكُوَّةَ	أَتَىٰ	هَدَىٰ
أَلْهَيْكُمْ	زَكَاةَ	دَحَاهَا	حَتَّىٰ	دَسَىٰ
مَرَعَاهَا	يَرَىٰ	مَرَسَاهَا	زُلْفَىٰ	تَمَنَىٰ
اسْتَغْنَىٰ	سَوَىٰ	أَوْحَىٰ	حَيَوَاةَ	يَسَعَىٰ
هَدَاهَا	تَوَلَّىٰ	ذِكْرُهَا	بَنَاهَا	إِلَىٰ
مُنْتَهَاهَا	إِبْتَلَاهُ	يَخْشَىٰ	قُرْبَىٰ	بَنَىٰ

Тапшырыг: 25

Ашагыдакы кәлмәләри диггәтлә охујун вә нәзәрә алын ки, мәддили һәрфләр сад ишарәси олан әлифә јетишдикләринә көрә бешинчи ганун әсасында охунмазлар:

إِلَى الْجِبَالِ

فِي الْبَلَدِ

ذِي الْأَوْتَادِ

ذَا الْأَيْدِ

إِذَا الْجِبَالُ

بِهَذَا الْبَلَدِ

ذِي الْمَعَارِجِ

إِلَى الْأَيْلِ

أَقِيمُوا الْوُزْنَ

ذُو الْجَلَالِ

فَأَمَّا الْإِنْسَانُ

فِي الْقُبُورِ

جَعَلْنَا الْبَيْتَ

مَا الْقَارِعَةُ

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ

فِي الْأَرْضِ

خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ

مَا الْحُطَمَةُ

Тапшырыг: 26: Гур'анын отузунчу
чүз'үндән сечилмиш чүмлэләри
диггәтлә һечалајараг охујун:

وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ﴿٢٦﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِرَتْ ﴿٢٧﴾ وَإِذَا الْقُبُورُ
بُعِثَتْ ﴿٢٨﴾ عَلِمْتَ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ﴿٢٩﴾ يَتَّبِعُهَا الْإِنْسُ

مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَافِرِ ﴿٣٠﴾

(سورة الانفطار / الآية ٢ - ٦)

وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ﴿٣١﴾ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ﴿٣٢﴾ قَدْ أَفْلَحَ
مَنْ زَكَّاهَا ﴿٣٣﴾ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ﴿٣٤﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ

يَطْغَوْهَا ﴿٣٥﴾ إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ﴿٣٦﴾

(سورة الشمس / الآية ٧ - ١٢)

فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ﴿٣٧﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ﴿٣٨﴾ فَكُ رَقِيبَةً ﴿٣٩﴾

أَوْ اطَّاعْتُمْ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ﴿٤٠﴾

(سورة البلد / الآية ١١ - ١٤)

فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَانْفَرَى ﴿٤١﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ﴿٤٢﴾ فَسَنِيْسِرُهُ لِلْعُسْرَى ﴿٤٣﴾

وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ﴿٤٤﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ﴿٤٥﴾ فَسَنِيْسِرُهُ لِلْعُسْرَى ﴿٤٦﴾

(سورة الليل / الآية ٥ - ١٠)

Охунмајан һәрфләр (3)

6

Лам һәрфинин ишарәси олмәзсә вә
тәшдидли бир һәрфдән сонра кәләрсә
бу һалда охунмаз.

Охунар ← يَوْمَ الدِّينِ	Охунар ← أَشْمَسِ	Охунар ← الشَّمْسِ
Охунар ← عَلَانَا	Охунар ← أَسْمَاءُ	Охунар ← السَّمَاءِ
Охунар ← خَلَقَ الذَّكَرَ	Охунар ← أَرَادَ فَنَ	Охунар ← الرَّادِفَةَ
Охунар ← بَعْضَ الظَّنِّ	Охунар ← أَصْرَاطَ	Охунар ← الصِّرَاطَ

* Мүһүм бир гејд:

Османи чапындан олан Гур'ан
китабларында һәр бир һәрфин ишарәси
олмадыгда онлардан сонра бир
тәшдидли һәрф кәләрсә, охунмазлар.

مِمَّال → مِنْ مَّال
һәрфинин һеч бир ишарәси олмадығы
һалда тәшдидли мим (م) әввәл
кәлмишдир, буна әсәсән (ن) охунмур.)

قَتَبَيْنَ → قَدْ تَبَيْنَ
 һәрфи ишарәсиздир вә тәшдидли «та»
 һәрфиндән әввәл кәлдијинә көрә
 охунмур.

مِنْ رَبِّكَ ←

قُلْ رَبِّي قَرِيبٌ ←

7

Бу тәнвинлә (ة) кәлән «әлиф» вә
 «ja» охунмајан һәрфләрдәндигләр.

هُدًى

охунур ←

هُدًى

عَلِيمٌ

охунур ←

عَلِيمًا

سُدًى

охунур ←

سُدًى

حَكِيمٌ

охунур ←

حَكِيمًا

مَسْمُونٌ

охунур ←

مَسْمُونٌ

أَبَدًا

охунур ←

أَبَدًا

Тапшырыг: 27. Гур'ани кәримдән сечилмиш ашағыдакы кәлмәләри 6-чы ганун әсасында диггәтлә охујун.

بِأَنَّهُ اللَّهُ

الصَّمَدُ

النَّاسِ

الشَّتَاءِ

بِالصَّبْرِ

بِالدِّينِ

بِالنَّاصِيَةِ

بِالتَّقْوَى

نَارُ اللَّهِ

عَنِ النَّعِيمِ

رَسُولُ اللَّهِ

الرُّوحِ

إِذَا الصُّحُفُ

إِلَى السَّمَاءِ

فِي الصُّدُورِ

Тапшырыг: 28: Ашағыдакы кәлмәләри **охунмајан һәрфләре** аид олан ганунлары әсасында диггәтлә, һечалајараг охујун.

سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ

شَرِّ النَّفَّاثَاتِ

عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

تَأْكُلُونَ التَّرَاثَ

يُوتُوا الزَّكَاةَ

يُقِيمُوا الصَّلَاةَ

يَصَلِّي النَّارَ

فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرُ

جَاءَتِ الصَّاخَةُ

الْهَيْكَمُ التَّكَاثُرُ

رَبِّ السَّمَوَاتِ

عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ

Тапшырыг: 29: Гур'анын отузунчу чүз'үндөн олан ашагыдакы ајәләри диггәтлә, һечалајараг охујун!

۱ وَالْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالْحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾
(سورة العصر / الآية ۱ - ۳)

۲ لَا يَلْفَافُ فَرَيْشٍ ﴿١﴾ إِلَيْهِمْ رَحْلَةُ الْبِشْتَاءِ وَالصَّيْفِ ﴿٢﴾ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ﴿٣﴾ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَءَامَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾
(سورة قريش / الآية ۱ - ۴)

۳ فَأَمَّا مَنْ طَغَى ﴿٣٧﴾ وَءَاثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ الْجَعِيمَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٣٩﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٤٠﴾ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٤١﴾
(سورة النازعات / الآية ۳۷ - ۴۱)

۴ وَالنَّازِعَاتِ غُرُقًا ﴿١﴾ وَالنَّشِيطَاتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَالسَّيِّحَاتِ سَبْحًا ﴿٣﴾ فَالسَّيِّقَاتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُدْبِرَاتِ أَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾ تَتَّبِعُنَّهَا الرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾ أَبْصَرُهَا خَشِيعَةٌ ﴿٩﴾
(سورة النازعات / الآية ۱ - ۹)

Ишба'

Земмә ишарәсинин мәддили вав вә кәсрә ишарәсинин мәддили «ja» ja чеврилмәсинә ишба' дежилир. Ишба' жалныз бу ики кәлмәдә (ه، و) олур.

ه ← — و ه ← — و ه ← — و

Ишба' илә

Бу кәлмәдән (ه) әввәл фәтһә вә ja земмә ишарәси оларса, ишба' олунар.

Бу кәлмәдән (و) әввәл кәсрә ишарәси оларса ишба' олунар.

* Гејд:

Адәтән ишба' олуңмуш (ه) вә (و) дән сонра бир кичик вав вә ja јазылар.

و ← — و ← — و ← — و ← —

Мисал:

يُحْيِي	оxунур ←	يُحْيِي	оxунур ←	لَهُ	оxунур ←
خَلَفَهُ	оxунур ←	خَلَفَهُ	оxунур ←	بَعْدَهُ	оxунур ←
يَبْدِي	оxунур ←	يَبْدِي	оxунур ←	وَعْدَهُ	оxунур ←
لِنَفْسِهِ	оxунур ←	لِنَفْسِهِ	оxунур ←	يَعْظُمُ	оxунур ←

Ишба' сыз

(ُ) вә (ِ) ики јердә ишба' олунмаз

* Онлардан әввәл сакин вә ја мәддили һәрфләр кәләрсә:

فِيهِ ، إِلَيْهِ ، مِنْهُ ، أَبَاهُ ، خَذُوهُ .

* Онлардан сонра бу ишарә(َ) олса:

لَهُ الْمُلْكُ ، رَفَعَهُ اللَّهُ ، رَبِّهِ الْأَعْلَى

Тапшырыг: 30. Ашагыдакы кѣлмѣлѣри диггѣтлѣ охујуб вѣ (ۋ - ۋ) ин ишба' олмасынын сѣбѣбини дѣјин.

رَبِّهِ

يَرَهُ

إِنَّهُ

مَالَهُ

رَبِّهِ

لِقَائِهِ

عَدَدَهُ

نَادِيَهُ

أَبِيهِ

أَخْلَدَهُ

عِنْدَهُ

ظَهَرَهُ

ءَايَاتِهِ

رَجَعَهُ

بَيَمِينِهِ

صَلَحِيَّتِهِ

مَوَازِينَهُ

كَخَلْقِهِ

لِحُكْمِهِ

وَأَمْرَاتِهِ

Тапшырыг: 31. Ашагыдакы кѣлмѣлѣри диггѣтлѣ охујуб сонра (ۋ - ۋ) нин ишба' олмамасынын сѣбѣбини дѣјин.

زَادَتْهُ

يَدِيهِ

عَنْهُ

أَبُوهُ

مَوْلَاهُ

هُدَيْنَهُ

أَرْضِيْعِيهِ

نَبْتَلِيهِ

أَذْنِيَهُ

نَدَقَهُ

لِأَبِيهِ

عَلَيْهِ

صَلَوَهُ

خَدَوَهُ

أَبُوِيهِ

وَعَدَنَّهُ

فَجَعَلَنَّهُ

لَهُ الْحَمْدُ

بِهِ الْأَرْضُ

رَبِّهِ الْأَعْلَى

فَيَعْبُدْهُ اللَّهُ

Тапшырыгы: 32. Гур'анын отузунчу чүз'үндөн олан ашагыдакы әјәләри диггәтлә, һечалајараг охујун.

عَسَىٰ وَتَوَلَّىٰ ۖ اَن جَاءَهُ الْاَعْمَىٰ ۝ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهِ يَرِيكَ ۝ اَوْ
يَذْكُرْ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرَىٰ ۝ اَمَّا مِنْ اَسْتَفْتَىٰ ۝ فَانْتَ لَهُ تَصَدَّىٰ ۝ لَا
وَمَا عَلَيْكَ اَلْاِزْنَىٰ ۝ وَاَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَىٰ ۝ وَهُوَ يَخْشَىٰ ۝ فَاَنْتَ
عَنْهُ نَلْهِىٰ ۝ كَلَّا اِنَّمَا تَذْكُرُهُ ۝ فَمَنْ شَاءَ ذَكِّرْهُ ۝ فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ۝
۝ مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ۝ بِاَيْدِي سَفَرَةٍ ۝ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۝ قِيلَ لَا تَسْئُرْ
مَا اَكْفَرُهُ ۝ ۝ مِنْ اَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۝ ۝ مِنْ نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ۝ ۝ ثُمَّ

السَّيْلَ يَسْرُهُ، ﴿٢٠﴾ ثُمَّ أَمَانَهُ، فَاقْبَرَهُ، ﴿٢١﴾ ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنْشَرَهُ، ﴿٢٢﴾ كَلَّا لَمَّا
يَقْضِ مَا أَمَرَهُ، ﴿٢٣﴾ فَلْيَنْظُرِ إِلَى نَسْنِ إِلَى طَعَامِهِ، ﴿٢٤﴾

(سورة عبس / الآية ١ - ٢٤)

فَأَمَّا الْإِنْسَنُ إِذَا مَا ابْنَلَهُ رَبُّهُ، فَأَكْرَمَهُ، وَنَعَّمَهُ، فَيَقُولُ رَبِّيَ
أَكْرَمَنِي، ﴿١٥﴾ وَأَمَّا إِذَا مَا ابْنَلَهُ فَقَدَّرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ، فَيَقُولُ رَبِّيَ
أَهْنَنِي، ﴿١٦﴾ كَلَّا بَلْ لَأَتَكْرِمُنَّكَ لِيَتِمَّ لَكَ يَوْمَ دُونَكَ عَلَيْكَ
طَعَامُ الْيَمْسَكِينِ، ﴿١٨﴾ وَتَذَكَّرُ نُكُوتِ الثُّرَاثِ أَكْثَرًا
لَمَّا، ﴿١٩﴾ وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبَّ جَمَامٍ، ﴿٢٠﴾

(سورة الفجر / الآية ١٥ - ٢٠)

يَتَّيْنَهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةَ، ﴿٢٧﴾ أَرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً، ﴿٢٨﴾
فَادْخُلِي فِي عِبَادِي، ﴿٢٩﴾ وَأَدْخِلِي جَنَّتِي، ﴿٣٠﴾

(سورة الفجر / الآية ٢٧ - ٣٠)

ВӘҒФ

Вәғф сөзлүкләрдә “дажанмаг” мә’насындадыр, гирает елминдә нәфәси тәзәләјиб Гур’аны охумаға давам етмәк гәсдилә **сәси кәсмәк** (дајандырмаг) демәкдир.

Вәғф үч нөвдүр:

- 1- Дәјишилмәјән вәғф
- 2- Сакинедичи вәғф (Вәғфи-искан)
- 3- Дәјишдиричи вәғф (Вәғфи-ибдал)

Дәјишилмәјән вәғф: Вәғф ецәндә кәлмәнин сону һеч дәјишилмир.

عَبَسَ وَ تَوَلَّى - أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى -
فَادْخُلِي فِي عِبَادِي - يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا -
إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ.

Сакинедичи вэгф Кэлмәнин сону һәр бир ишарәси олурса олсун, вэгф едәндә сакин олур.

أَلرَّحِيمِ ... ←

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَحَدٌ ... ←

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

يَرَهُ ... ←

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ

Дәјишдиричи вэгф: Кәлмәнин сон һәрфи вэгф едәндә башга һәрфә чеврилир. О да ики јердәдир:

* Кәлмәнин сонунда (هَ) һәрфи олса (هَ) ја чеврилир.

* Кәлмәнин сону (أَيَّ) оларса (أَيَّ) ја чеврилир.

...مَغْفِرَةٌ

охунур
←

أَوَلَيْكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ

...فِتْنَةٍ

охунур
←

إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً

...ضَبْحًا

охунур
←

وَالْعَدِيدِ ضَبْحًا

...قَدْحًا

охунур
←

فَالْمُورِيَّتِ قَدْحًا

...سَاعَةً

охунур
←

مَا لَيْتُوا غَيْرَ سَاعَةٍ

...حَسَنَةً

охунур
←

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً

...مَاءًا

охунур
←

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً

...مُسَمًّى

охунур
←

كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى

Тапшырыг: 33

Ашағыдакы кәлмәләрин сонунда вәғф един вә һәр биринин һансы нөвдән олмасыны мүәјјәнләшдирин.

تَضَلُّيلٌ

الْعَالَمِينَ

نَسْتَعِينُ

نَعْبُدُ

مَمْدَدَةٍ

مَوْصَدَةٍ

أَخْلَادُهُ

عَمَى

شَرًّا

جَمْعًا

الْمُوقَدَّةُ

سَوَى

لِلْهَدَى

لِلْعُسْرِى

بِالْحَسَنِ

غَفُورًا

شَفِيتَيْنِ

يَطْفُوْنَهَا

دَسَنَهَا

رَكَنَهَا

هَدَى

فَتَى

حَكِيمًا

أَشْتَاتًا

مُصَلَّى

مَوْلَى

مُصَفَّى

الْأَفِيدَةِ

جَنَبَى

صَفَا

غَزَى

وَالْعَصْرِ

بَيْنِيهِ

كَفَرُوا

مَذَكَّرٌ

مَرَضِيَّةٌ

ҮМҮМИ СУАЛЛАР

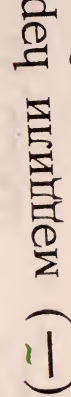
Бүтүн дәрсләрдән

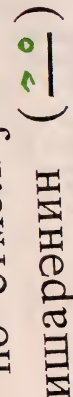
Тапшырыг: 34 Ашағыдакы 14 дәрсдән сечилмиш суаллара диггәтлә, камил чаваб язын.

1. Бу ишарәләрин () ады нәдир?

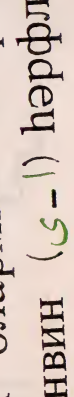
2. Мәддили әлиф һансы шәкилдә язылыр? Дөрд мисал язын.

3. Мәддили әлиф вә ја-дан әввәл кәлән һәрфин ишарәси , нечә олмалыдыр?

4. Бу ишарә () мәддили һәрфләрин үзәриндә оларса нә етмәлијик?

5. Бу ики ишарәнин () фәрги нәдир? ики мисал язын.

6. Сакин вә тәшдидли һәрфлери тәкликдә охумаг олармы? нә үчүн?

7. Һансы тәнвин () һәрфлери илә кәлир? Ики мисал язын.

8. Охунмајан һәрфләр нечәдир?

9. Охунмајан һәрфләрин једди ганунуну диггәтлә јазыб әзбәрләјин.

10. Охунмајан һәрфләрин ганунларына әсасән һансы јерләрдә () охунмаз?

11. Охунмајан һәрфләрин гануна әсасән һансы јердә (с) охунмаз?
12. Охунмајан һәрфләрин гануна әсасән һансы јерләрдә (л) охунмур?
13. Мәддили һәрфләр мәддили тәләффүздә һачан ишарәләринә чеврилир? Үч мисал јазын.
14. Һансы (о-о) ишба'лы олунар? Онун ишарәси нәдир?
15. Дәјишдиричи вэгфин јерләрини дөрд мисал илә гејд един.

ТАПШЫРЫГЛАР

Тапшырг: 35. 28-чи тапшырыға диггәт едәрәк бүтүн охунан ишарәләри мүәјјәнләшдириб адларыны гәјд един.

(- ع ر س ه ز - ، ي ، ن ، و)

Тапшырыг: 36. Ашағыдакы тәшдидли кәлмәләри диггәтлә, һеча һеча ики дәфә охујун.

غِلِّ

حَبَا

بَجِّ

جَنَاتٍ

لَنَنْصِفَنَّهُ

مَسْوَدَةٌ

أَجُورَهُنَّ

يَمْنُونُ

لَنُؤَلِّقَنَّ

لَنَكُونَنَّ

لَتَجِدَنَّهِنَّ

نَضَاجَتًا

لَتَتَّبِعَنَّ

مَتَرٍ يَصُّونَ

الْمُصَدِّقَاتِ

لَنَصَّدَّقَنَّ

Тапшырыг: 37.

Ашағыдакы
охунмајан һәрфләри олан кәлмәләри
һечалајараг ики дэфә охун, О х у н м а -
-ј а н һ ә р ф л ә р и м ү е ј ә н л ә ш д и р и н .

وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ الْأَمِينَ بَعْدَ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَةُ
وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ ﴿٥﴾

(سورة البينة / الآية ٤ - ٥)

٢ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ﴿١٥﴾ إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾
أَذْهَبَ الْفِرْعَوْنَ أَنَّهُ طَغَى ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَى أَنْ تَزَكَّى ﴿١٨﴾

(سورة النازعات / الآية ١٥ - ١٨)

٣ إِنْ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾
وَإِذَا مَرَأَتْهُمُ ابْنَتُهُمْ يَتَغَاظَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَى أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا
فَكَهَيْنَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَؤُلَاءِ لَضَالُونَ ﴿٣٢﴾

(سورة المطففين / الآية ٢٩ - ٣٢)

